

رئیس‌جمهور آذربایجان با عبور از اهداف شوم ژئوپلیتیکی خود به تجارت دست یافت

«راه» به جای «گریدور»

تمام زورشان را برای ایجاد کریدور «زنگه‌زور» زدند اما راه به جایی نبردند و درنهایت طرح‌های جاه‌طلبانه را کنار گذاشتند و به یک مسیر از ایران برای اتصال باکو به نخجوان قناعت کردند. جمهوری آذربایجان پیروز جنگ ۲۰۲۰ در برابر ارمنستان بود و این اعتماد به‌نفس کاذبی به باکو داد تا بتواند با تکیه بر تسلیحات میلیارد دلاری خریداری شده از ترکیه و رژیم صهیونیستی-ارتشش را برای اشغال جنوب ارمنستان به کارگیرد. راهکار او برای غلبه بر ارمنستان ضعیف، دور نگاه داشتن دیگران از جنگ بود؛ هرچند پیمانک جنگ به سمت ایروان تنظیم بود، اما آسیب بزرگی به ایران نیز می‌رسید. اشغال جنوب ارمنستان می‌توانست جاده تاریخی ایران به اروپا را مسدود کرده و با اتصال کشورهای ترک‌نژاد، آتش «پان ترکیسم» را علیه تهران شعله‌ور سازد. علی‌اف کریدور زنگه‌زور را «یک ضرورت تاریخی» خواند. او حتی در سال ۲۰۲۱، تهدید کرده بود این کریدور را با «زور» ایجاد خواهد کرد. حمایت‌های ویژه رجب طیب اردوغان رئیس‌جمهور ترکیه از باکو، تقریباً شرایط را برای تغییر ژئوپلیتیک منطقه فراهم کرده بود، اما مخالفت قاطع ایران با تغییرات ژئوپلیتیکی در منطقه و حتی آمادگی برای اقدام نظامی در صورت ماجراجویی‌ها، این طرح را از دستورکار خارج کرد.

الهام علی اف، رئیس‌جمهور آذربایجان حال‌نقشه‌اش عوض شده است. او می‌گوید قصد دارد مسیری تجاری از آذربایجان به خاک منطقه نخجوان بکشد. نخجوان منطقه‌ای «برون بوم» به حساب می‌آید و علی‌رغم آنکه جزئی از آذربایجان است، به صورت زمینی با آن یکپارچه نیست. روز گذشته علی‌اف، با صدور یک فرمان اجرایی دستور داد جاده جدید بین این کشور و ایران ساخته شود. به گزارش پایگاه خبری آذرتیوز باکو، علی‌اف دستور داده منابع مالی لازم برای احداث این جاده و همچنین ساخت یک پل روی رودخانه ارس جهت اتصال دو کشور اختصاص یابد. برای این پروژه‌ها هشت میلیون و ۳۰۰ هزار دلار از صندوق ذخیره رئیس‌جمهوری آذربایجان اختصاص داده شده است. سازمان دولتی این کشور تحت عنوان «آذربایجان اتومبیل رودز را، قراست ارس مسئولیت ساخت این پروژه را برعهده داشته باشد و ادامه کار در پروژه ساخت جاده جدید با ایران و همچنین احداث پل روی ارس را پیگیری کند. این مسیر ضمن آنکه بر تجارت متمرکز

است، هزینه اندکی برای آذربایجان دارد، درحالی‌که اگر باکو به سمت کریدور زنگه زور برای تأمین اهداف ژئوپلیتیکی حرکت می‌کرد، خسارات روزانه‌اش بسیار بیشتر از هشت میلیون دلار بود.

❖ قضیه چه بود؟

در اواخر دهه ۲۰۱۰ به‌دنبال مذاکرات سیاسی و مشهود بودن غلبه آذربایجان به ارمنستان درصورت بروز جنگ، ارمنی‌ها به سمت پذیرش خواست‌های باکو درخصوص منطقه قوباغ تغییر جهت دادند. علی‌رغم این تغییر و زمانی که ارمنستان در آستانه تن دادن به راهکاری سیاسی برای تحویل قوه‌باغ به آذربایجان بود، باکو در ۲۷ سپتامبر ۲۰۲۰ آتش جنگ را برافروخت. این جنگ ۴۴ روز طول کشیده و تقریباً یک سوم جنوبی قوه‌باغ از تصرف ارمنستان خارج شد. پس از این، جهت‌گیری نیروهای باکو به جای شمال قوه‌باغ به سمت جنوب ارمنستان تغییر کرد. این تغییر جهت برملا ساخت آذربایجان به چه دلیل میز مذاکرات راترک کرده و به سمت جنگ رفته است. باکو قصد داشت به بهانه جنگ، نه تنها به قوه‌باغ بلکه به جنوب ارمنستان دست یافته و با دسترسی به ترکیه، به اصطلاح جهان ترک را با یکدیگر به صورت زمینی متصل سازد. آنها برای این اتصال نیازمند اشغال استان سیونیک در جنوب ارمنستان بودند.

با این وجود روسیه که در آن زمان در جنگ اوکراین گرفتار نشده بود، نیروهای بیشتری به جنوب ارمنستان اعزام کرد و با فشار خود جنگ را متوقف ساخت. روس‌ها در مذاکرات سه جانبه با خواست آذربایجان برای ایجاد کریدوری به نام زنگه زور مخالفت نکردند، اما در توافقنامه بنندی را کنجاندند که طبق آن روسیه کنترل و نظارت بر این کریدور را برعهده خواهد داشت. اگر آذربایجان و ترکیه که به شدت در پی ایجاد این کریدور بودند صرفاً از آن انتظاری تجاری داشتند، توافق آتش پس هدف آنها را تأمین می‌کرد اما این دو به‌دنبال اهداف

ژئوپلیتیکی بودند و تأکید می‌کردند کنترل این کریدور باید در اختیار آنان باشد. چنین تحولی می‌توانست یکپارچگی سرزمینی میان کشورهای ترک‌نژاد ایجاد کرده و با تقویت «پان ترکیسم» مشکلاتی برای ایران، روسیه و چین پدید آورد. باگرفتناری روس‌ها در اوکراین از سال ۲۰۲۲ و بی‌تفاوتی چین، ایران با برگزاری مانورها و صدور هشدارهای پیاپی آذربایجان و ترکیه را به عقب‌نشینی در این خصوص واداشت. باکو در پاییز ۱۴۰۱ قصد داشت با سوء استفاده از شورش‌های ایران عملیات خود را در قفقاز آغاز کند، اما با مانور مقتدرانه نیروهای مسلح متوجه شد.

با این وجود باکو با حمایت آنکارا و تل‌آویو به عنوان دو همکار و عامل غرب در منطقه در پس هر عقب‌نشینی‌ای مجدداً اعتماد به‌نفس جدیدی یافته و در پی گریزگاهی برای آغاز جنگ با ارمنستان و اشغال جنوب این کشور بود. با این حال دست‌کم چهار سال هشدار مداوم و پیوسته تهران برای باکو مسجل ساخت، درصورت تداوم بیش از حد این قضیه، ضربه‌ای ناکارکننده متحمل خواهد شد. توافق دوجانبه اخیر جمهوری آذربایجان و ایران برای آغاز پروژه مشترک ریلی حاکی از توسعه محوری در چشم‌انداز ژئوپلیتیکی قفقاز جنوبی است. این سرمایه‌گذاری استراتژیک زیرساختی پتانسیل ایجاد ثبات در منطقه را دارد.

این پروژه مشترک ریلی با دور زدن منطقه مناقشه برانگیز سیونیک در ارمنستان، جایی‌که باکو قصد بهره‌برداری از کریدور زنگه‌زور را بریز کرده است، نه‌تنها به منافع حیاتی اقتصادی می‌پردازد،

بلکه به عنوان یک تجلی ملموس از نیات سیاسی عمل می‌کند. انحراف ترازیت از منطقه سیونیک یک نقطه تنش عمده را کاهش می‌دهد، به‌طور بالقوه اصطکاک را کاهش می‌دهد و محیط مساعدتری را برای تعامل دیپلماتیک ایجاد می‌کند. در نتیجه این توافق به عنوان یک نقطه عطف قابل توجه در شکل دادن به پویایی‌های منطقه‌ای است که

حماس و جهاد اسلامی می‌گویند رژیم صهیونیستی حمله زمینی به غزه را آغاز کرده است

جنایت در جبالیا با بمب آمریکایی

پس از دو تهاجم زمینی ناکام (جمعه گذشته و یکشنبه هفته جاری)، تل‌آویو رسماً تهاجم پیوسته به غزه را آغاز کرده است. روز گذشته حازم قاسم، سخنگوی جنبش حماس ضمن اعلام این خبر در اظهاراتی گفت که نیروهای صهیونیستی تانک‌های خود را وارد مناطقی کرد که هیچ چیزی از آن وجود ندارد. وی تأکید کرد که رژیم صهیونیستی تحرکات زمینی خود را آغاز کرده و به‌طور عملی یک عملیات زمینی آغاز شده است اما تل‌آویو به دلیل برخی ملاحظات ویژه نمی‌خواهد آن را علنی کند. جنبش جهاد اسلامی نیز همزمان با حماس، با صدور بیانه‌ای اعلام کرد: «حمله زمینی به غزه چند روز است که آغاز شده اما دشمن نتوانسته جز ورود به برخی مناطق باز و خالی از سکنه، هیچ‌گونه پیش‌روی و دستاوردی داشته باشد»، پیش از این کارشناسان درباره دو تهاجم روز یکشنبه و جمعه شب رژیم به غزه، گفته بودند این حملات برای ارزیابی اوضاع بوده و عملیات اصلی هنوز آغاز نشده است. برخی علاوه بر ارزیابی، معتقد بودند تل‌آویو به‌دنبال آغاز تدریجی عملیات زمینی است تا از حساسیت‌ها بکاهد.

براساس تصاویر و نقشه‌های منتشرشده، سربازان رژیم وارد مناطق شمالی غزه شده‌اند که اراضی کشاورزی در آنها واقع شده و مراکز مسکونی اندکی دارد. صهیونیست‌ها پیش از این اقدام، مناطق مزبور را به شدت بمباران کرده بودند تا تله‌های انفجاری، نیروهای کمین کرده احتمالی و همچنین تونل‌های حماس در این منطقه تخریب شوند. علی‌رغم چنین تلاش‌هایی یک فیلم منتشرشده از سوی حماس نشان می‌دهد این گروه با کوادکوپتر بر میدان نبرد دید داشته و می‌تواند نقاط استقرار تانک‌ها و نقطه تجمع سربازان صهیونیست را شناسایی کند. در ادامه این فیلم تعداد اندکی از سربازان حماس از درون یک تونل زیرزمینی به نزدیکی محل استقرارت ارتش رژیم رفته و با اسلحه و راکت‌های ضدتانک پاسین که مشابه راکت آر پی جی-۲۹ روسیه به نظر می‌رسد، با آنها درگیر می‌شوند. آنچه مقابله با ورود صهیونیست‌ها به شمال غزه را دشوار ساخته، استفاده پرچمب آنان از خودروهای زرهی به شدت حفاظت‌شده، مانند نسل‌های جدید تانک

مراکواست. این تانک ضمن بهره‌گیری از زره ضخیم که شکافتن آن توسط راکت‌ها و موشک‌های ضدتانک را دشوار می‌سازد، دارای انحنای در بدنه و زره واکنشی است که پس از برخورد موشک به تانک به سرعت آن را به سمت دیگری منحرف می‌سازد. این تانک همچنین توسط سامانه تروفی که شامل رادار و سیستم مقابله‌ای است، موشک پرتاب‌شده به سمت تانک را رهگیری و آن را پیش از برخورد به بدنه، در هوا نابود می‌سازد. در اطراف غزه به ازای هر شش سرباز رزمی صهیونیست یک خودروی زرهی وجود دارد که همین امر جلوگیری از پیشروی صهیونیست‌ها را مشکل کرده است. حماس برای مقابله با این دشواری تاکتیک‌های خاص خود را دارد و عواملی نیز به کمک آن آمده‌اند. مقاومت به موشک‌های ضدتانک پیشرفته مانند کورنت مجهزشده و از سوی دیگر در داخل غزه راکت ضدتانک پاسین را در تعداد بالاتر تولید می‌کند. این نکات نشان می‌دهد حماس کمبود تسلیحاتی برای مواجهه با تانک‌های رژیم احساس نمی‌کند. عاملی دیگر که حماس را در نبرد با رژیم یاری می‌دهد حساسیت همچنان بالای ارتش به تلفات است. با بر هم خوردن سازمان رزم یگان‌های عمل‌کننده در غزه و بروز سطحی از تلفات هرچند محدود به‌دنبال تهاجمات پراکنده اما گزنده حماس، آنها ناچار به عقب‌نشینی می‌شوند. همانند اتفاقی که در شامگاه جمعه رخ داد

برکناری مقام انگلیسی به دلیل حمایت از آتش بس

نخست‌وزیر انگلیس یکی از مشاوران حوزه وزارتت این کشور را به دلیل برکنار کرده است. به گزارش مهر به نقل از گاردین، ریشی سوناک، نخست‌وزیر انگلیس پل بریستو، یکی از مشاوران حوزه وزارتت این کشور را به دلیل اینکه خواستار «آتش بس دائم» در غزه شده بود از سمتش برکنار کرد. این درخواست درحالی است که لندن از درخواست برای پایان جنگ و خشونت در نوار غزه خودداری و تنها به «وقفه‌های محدود به‌منظور ورود کمک‌های بشردوستانه به مردم فلسطین» بسنده کرده است. بریستو که عضو حزب محافظه‌کار پارلمان انگلیس است چند روز پیش در نامه‌ای به سوناک مصراانه خواستار آتش‌بس طولانی‌مدت در نوار غزه شد؛ درخواستی که درنهایت به برکناری وی از سمتش به عنوان مشاور خصوصی پارلمان در وزارت علوم انگلیس منجر شد.

و باعث شد با بروز تلفاتی اندک در میان نیروهای آمریکایی و صهیونیستی حاضر در عملیات، ۶۵ هزار سرباز صهیونیست به همراه پنج‌هزار سرباز آمریکایی از میدان عقب‌نشینی کنند. همزمان با تهاجم زمینی به غزه، نیروی هوایی رژیم همچنان اصلی‌ترین عامل جنایت علیه غزه به‌شمار می‌آید و تاکنون بیشتر از هشت هزار نفر از ساکنان این منطقه را با بمباران‌های خود به شهادت رسانده است. این نیرو روز گذشته در بزرگ‌ترین جنایت بزرگ خود پس از بمباران بیمارستان المعمدانی در شامگاه سه‌شنبه ۲۵ مهر، با شش بمب یک تنی به ساختمانی مسکونی در اردوگاه جبالیا در شمال نوار غزه حمله کرد. بمباران این بیمارستان بنا بر نقل‌قول‌های مختلف از ۴۰۰ تا هزار شهید برجای گذاشته است. گفته می‌شود بمباران یکی از شلوغ‌ترین محلات جبالیا که باعث نابودی کامل آن شده، به‌منظور آماده‌سازی این منطقه برای تهاجم زمینی صورت گرفته است.

همزمان با این تحولات حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران به دوحه پایتخت قطر سفر کرده و با شیخ تمیم بن حمد امیر این کشور که در شرایط کنونی انتقال پیام میان محور مقاومت و غرب را برعهده دارد، گفت‌وگویی داشته است. عبداللهیان سه هفته قبل در ۲۳ مهرماه با امیر قطر دیدار کرده بود. وزیر خارجه علاوه بر دیدار با مقامات قطری، روز گذشته با اسماعیل هنیه

رئیس دفتر سیاسی حماس نیز گفت‌وگو کرد. هنیه به‌دنبال درخواست دولت ترکیه، از خاک این کشور خارج شده و فعلا در قطر حضور دارد. همزمان با تحرکات بین‌المللی وزیر خارجه ایران برای کاهش تنش‌ها، اتنونی بلینکن وزیر خارجه آمریکا هنگامی که برای شرکت در جلسه استماع کنگره برای توضیح درباره کمک‌های نظامی و اقتصادی کشورش به تل‌آویو حاضر شده بود، با معترضانی روبه‌رو شد که دستان خود را قرمز کرده بودند و بلینکن را به دلیل نقشش در کشتار مردم غزه سرزنش می‌کردند.

❖ یمن وارد می‌شود

روز گذشته رژیم صهیونیستی هدف حمله سلاح‌های دربرورد یمن قرار گرفت. صنعا روز سه‌شنبه در سومین حمله خود به فلسطین اشغالی از موشک‌های بالستیک، کروز و پهپاد انتحاری استفاده کرد. پیش از این خبرهایی درباره حمله یمن به رژیم در روزهای جمعه ۲۸ مهر، جمعه ۵ آبان و دوشنبه ۸ آبان منتشر شده بود. یحیی سریع، سخنگوی نیروهای مسلح یمن روز گذشته در سخنانی به صورت رسمی از هدف قرار دادن برخی اهداف در اراضی اشغالی خبر داد که به‌معنای پیوستن رسمی یمن به نبرد «طوفان الاقصی» علیه رژیم صهیونیستی است. عبدالعزیز بن حبتور، نخست‌وزیر موقت دولت نجات ملی یمن مستقر در صنعا پس از نخستین حمله منتسب به این کشور و ادعای آمریکا درباره رهگیری تمام پهپادها و موشک‌های کروز پرتاب‌شده از یمن به سمت فلسطین اشغالی، در گفت‌وگو با شبکه‌المیادین اعلام کرد صنعا دست به اقدام علیه رژیم زده و برخی موشک‌ها و پهپادها به هدف برخورد کرده‌اند. با وجود این احتمال می‌رفت حرکت یمن محدود به «تک‌اقدام‌ها باقی‌مانده اما پس از پیوستگی حملات و خواندن بیانیه از سوی سخنگوی وزارت دفاع یمن، صنعا به‌شکل رسمی وارد جنگ شده است. یحیی سریع از همین رو تأکید کرد: «ما تا زمانی که حملات اسرائیل متوقف نشود، به ضربات ویژه و به‌وسیله موشک و پهپاد ادامه خواهیم داد. موضع ملت یمن دربرابر مساله فلسطین ثابت و اصولی است.»